

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet / Tanszék	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (FŐSZAK)

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLM5017 Esztétika (magyar nyelven)							
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Serestély Zalán egyetemi adjunktus							
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Tóth Gödri Iringó doktorandusz							
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	1	2.6 Az értékelés módja	Vizsga	2.7 A tantárgy típusa	Tartalma szerint	DF
							A tantárgy jellege (kötelező/választható/faktultatív)	Választható

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium	2
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium	28
A tanulmányi idő elosztása:					
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					15
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					13
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek.....					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	42				
3.8 A félév össz-óraszám	98				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• előadóterem, vetítő, laptop
5.2 A szeminárium lebonyolításának feltételei	• szemináriumi terem, vetítő, laptop

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> C1 A világ- és összehasonlító irodalom változásainak és a központi témáinak meghatározása és leírása, az általános nyelvészeti változások leírása és a modern irodalomelmélet fogalmainak, nézőpontjainak és módszereinek leírása. C2 Az általános nyelvészet, az irodalomelmélet és a komparatiztika fogalmainak alkalmazása a kutatásban és az irodalmi/kulturális jelenségek viszonylatában. Az irodalmi diskurzus kapcsolata a kulturális diskurzussal általában, valamint a tudományossal
Általános kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> CT1 A nyelv és irodalom szakterület szempontjainak használata figyelembe véve a szakmai etikát.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A művészet 21. századi helyzetével kapcsolatos problémafölvetések megfogalmazása, az irodalom emancipatorikus gyakorlatainak feltérképezése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Tárgyunk sajátos célkitűzése a művészetelmélet deontologizálása, az esztétikai gondolkodás visszaillesztése a történeti, társadalmi, gazdasági, hatalmi folyamatok kontextusaiba egyfajta metareflexió keretében.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Munkamódszerek megbeszélése	Beszélgetés, interaktív eljárások	
2. Az esztétika alapfogalmai	Idem	
3. A „tisztá esztétika” történeti genézise	Idem	
4. A művészet vége?	Idem	
5. A művészet autonómiája?	Idem	
6. Esztétika és terror	Idem	
7. A művészet erotikája	Idem	
8. A performativitás esztétikája I.	Idem	
9. A performativitás esztétikája II.	Idem	
10. A képessé tétel (empowerment)	Idem	
11. A divat mint rendszer	Idem	
12. A spektakulum	Idem	
13. Az esztétika szerepe az új jövőképben	Idem	
14. Áttekintés	Idem	

Bibliográfia

- Wladyslaw Tatarkiewicz: *Az esztétika alapfogalmai. Hat fogalom története.* Kossuth, Budapest, 2000. (https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_654_tatarkiewicz/index.html)
- Pierre Bourdieu: *A művészet szabályai. Az irodalmi mező genézise és struktúrája.* Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola, Bp., 2013, 307-349.

4. Jean-Luc Nancy: *Ami a művészetből megmarad* = Házás Nikoletta (szerk.): *Változó művészetfogalmak: kortárs frankofón művészet*. Kijárat, Bp. 2001, 21-37.

Arthur Danto: Hogyan semmizte ki a filozófia a művészetet. In. A. D.: *Hogyan semmizte ki a filozófia a művészetet?*, Atlantisz, Budapest, 1997, 15–35.

5. Bárány Tibor: Kultúrharcosok kézikönyve. Hová álljanak a művészi szabadság hívei a kánonvitákban? *Litera*, 2020. július 30. (<https://litera.hu/irodalom/publicisztika/barany-tibor-kulturharcosok-kezikonyve.html>)

György Péter: Szabadság és kánon. Hozzászólás egy fontos esszéhez. *Litera*, augusztus 17. (<https://litera.hu/irodalom/publicisztika/gyorgy-peter-szabadsag-es-kanon.html>)

Borbély András: Kultúrharc helyett: miért nem inkább forradalom? Hozzászólás Bárány Tibor Kultúrharcosok kézikönyve és György Péter Szabadság és kánon című írásához. *Litera*, 2020. szeptember 5. (<https://litera.hu/irodalom/publicisztika/borbely-andras-kulturharc-helyett-miert-nem-inkabb-forradalom.html>)

6. Istvánffy András: A terrorizmus mint rituális kommunikáció. Beszélő Online, 2005. augusztus (<http://beszelo.c3.hu/cikkek/a-terrorizmus-mint-ritualis-kommunikacio>)

7. Susan Sontag: Az értelmezés ellen. *Holmi*, 1998/3, 416–424.

8. Erika Fischer-Lichte: *A performativitás esztétikája*. Balassi, Bp., 2009, 9-47.

9. Erika Fischer-Lichte: *A performativitás esztétikája*. Balassi, Bp., 2009, 103-190.

10. Bagi Zsolt: *Az esztétikai hatalom elmélete. Kulturális felszabadítás egy újbarokk korban*. Napvilág, Bp., 83-156.

11. Roland Barthes: *A divat mint rendszer*. Helikon, Bp., 1999.

12. Guy Debor: *A spektákulum társadalma*. MTA Művészettörténeti Kutatóintézet – Balassi, Bp., 2006. (<http://www.c3.hu/~ligal/spekt%20tars%20liget%2011%20print.pdf>)

13. Kate Soper: *Alternatív hedonizmus, kultúraelmélet és az esztétika szerepe az új jövőképben* = Scheiring Gábor – Jávor Benedek (szerk.): *Oikosz és polisz. Zöld politikai filozófiai szöveggyűjtemény*. L'Harmattan, Bp., 2009, 450-472.

8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető óra szemináriumi témák ismertetése, munkamódszerek ismertetése, témák, feladatok elosztása	Megbeszélés, interaktív eljárások	
2. Észlelés – esztétikai gondolkodás Wolfgang Iser: <i>Esztétikai gondolkodás</i> , Budapest. L'Harmattan 2011. 11-33.	Idem	
3. Szépség. Fenség. Martin Heidegger: <i>Az igazság és a művészet mű</i> in <i>Esztétikai olvasókönyv</i> . Polis Kiadó. Kolozsvár 1999. 149-157. Nicolai Hartmann: <i>A szép mint az esztétika egyetemes tárgya mű</i> in <i>Esztétikai olvasókönyv</i> . Polis Kiadó. Kolozsvár 1999. 152-158. Buñuel és Dalí az Andalúziai kutya című filmje (online: https://www.youtube.com/watch?v=-iOMd_dPvIM)	Idem	
4. Műalkotás és giccs Martin Heidegger: <i>A dolog és a mű</i> in <i>Esztétikai olvasókönyv</i> . Polis Kiadó. Kolozsvár 1999. 133-148. Gálosi Adrienne: <i>Művészet esztétikum és antiesztétikum között</i> in <i>Korunk</i> . Kolozsvár 2017. online: http://epa.oszk.hu/00400/00458/00635/pdf/EPA00458_korunk_2017_10_007-017.pdf	Idem	

Martos Gábor: Műkereskedelem – Egy cápa ára. Typotex Kiadó. Budapest 2014. 7-21.		
5. Történelem, emlékezés, dokumentáció. Szép-e a szocreál? Kolozsvár szocreál építészetéről Zs. E.: Betonrengeteg vagy épített örökség? online: https://maszol.ro/kultura/74221-betonrengeteg-vagy-epített-örökség Bede Kincső: Három szint ismerem a világon című fotósorozatáról. online: https://mome.hu/hu/showroom/157/három-szint-ismerek-a-világon Török-Illyés Orsolya – Hajdu Szabolcs: Obiectiva Theodora. Részletek egy erdélyi színésznő lehallgatási dossziéjából. órai feladat: online: https://open.spotify.com/show/2hyXg6truDuKIDlYpS7K6h	Idem	
6. Tér és identitás Győri Zsolt, Kalmár György: Tér, hatalom és identitás viszonyai a magyar filmben. In Tér, hatalom és identitás viszonyai a magyar filmben (szerk: Győri Zsolt, Kalmár György) Debrecen Egyetemi Kiadó. Debrecen 2015. 7–25. online: http://contactzones.elte.hu/wp-content/uploads/Ter_hatalom_es_identitas_vizonyai_a_mag.pdf	Idem	
7. Ember és természet, a táj esztétikája J. Ritter: A táj. Az esztétikum funkciója a modern társadalomban. online: https://epa.oszk.hu/00600/00689/00002/ritter.html Zs. E.: Betonrengeteg vagy épített örökség? online: https://maszol.ro/kultura/74221-betonrengeteg-vagy-epített-örökség	Idem	
8. Erotika és intimitás Ellen von Unwerth, Nobuyoshi Araki és Helmut Newton fotói. online: http://www.artnet.com/artists/ellen-von-unwerth/ Tóth Zoltán János: A pornográfia esztétikai ideológiája. online: http://acta.bibl.u-szeged.hu/view/type_title/book=5Fsection/A_pornogr=E1fia_eszt=E9tikai_ideol=F3gi=E1ja.html	Idem	
9. Irónia, ítélet és kritika. A műelemzés alapjai. Fotó- és filmanalízis Roland Barthes: Világoskamra (részlet). online: https://mek.oszk.hu/00100/00125/html/01.htm	Idem	
10. Gyakorlati óra – a diákok előzetesen megírt kritikáinak részletes, csoportos megbeszélése (fotók, filmrészletek, filmes alkotások)	Idem	
11. Marketing és propaganda Norbert Bolz: A marketing mint művészet. Mint tanulhatunk Jeff Koonstól? online: http://scripta.c3.hu/balkon/98/0708/03bolz.htm Erhardt Miklós: A realista nem kritizál. online: http://exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=430	Idem	
12. Tömegkultúra, kortárs művészet, konzumesztétika Black Mirror és társai (filmrészletek megtekintése, forrás: http://netflix.com) Ferenczi Szilárd: Tükröm, tükröm – Black Mirror sorozatkritika. online: https://maszol.ro/kultura/90622-tukrom-tukrom-black-mirror-sorozatkritika Zsófia Feigl: Szép új világ? – A disztópiák története az irodalomban. online: https://f21.hu/irodalom/szep-uj-vilag-a-disztopiak-tortenete-az-irodalomban/	Idem	
13. Gyakorlati óra – dolgozattémák megbeszélése	Idem	
14. A félév során elhangzottak megbeszélése, megvitatása, a diákok munkájának értékelése	Idem	
Bibliográfia		

9. A szakmai területek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvadásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával

Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a megyei tanfelügyelőségekkel.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési szempontok	10.2 Értékelési módok	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban	Szóbeli vizsga	50%
	A megadott vizsgafeladatra koncentráció		
	Az érvelés logikája		
10.5 Szeminárium	Aktív bekapcsolódás a szemináriumon sorra kerülő szövegek megbeszélésébe Kötelező szövegek elolvasása Házi feladatok elkészítése	Szemináriumi dolgozat értékelése	50%
10.6 Minimális követelmények			
<ul style="list-style-type: none"> • A kötelező szakirodalom elolvasása • Az alapfogalmak helyes értelmezése • Jelenlét a szemináriumon (2 hiányzás megengedett) • 5-6 oldalas dolgozat megírása			

A kitöltés időpontja 2024.04.14.	Az előadásért felelős tanár aláírása 	A szemináriumért felelős tanár aláírása
Az intézeti jóváhagyás időpontja 2024.04.16.	Az intézetvezető aláírása 	
A dékáni jóváhagyás időpontja	A felelős dékánhelyettes aláírása	A kar pecsétje